

27/8

54

Regeringsfrågan

Hr Ohlins deklaration i regeringsfrågan i söndags är tydligen ett svar på hr Erlanders yttrande i ämnet några dagar tidigare. Folkpartiets ordförande är utan tvivel klarare än sin motståndare och verkar något mindre taktiskt bestämd, men tillfredsställande är hans framställning enligt vår mening inte. Även hans framträdande ger alltför mycket intrycket av en piruett i en partipolitisk balett, och konstfärdigheten är mera påfallande än behaget.

Hr Ohlin förklarar att i framtiden "en växling mellan enpartiregeringar, koalitioner och samlingsregeringar är att vänta". Det innebär helt enkelt att, liksom i det förflutna, alla möjligheter är tänkbara, och uttalandet säger alltså nästan ingenting. Enligt ett tillägg är inte heller en utveckling i "schweizisk" riktning, alltså med en permanent demokratisk samregering, "utesluten". Om en sådan kommer till stånd, uteslutes emellertid de andra nämnda möjligheterna, men till detta dilemma tar hr Ohlin inte ställning.

Sannolikt har hr Ohlin rätt i att varken en tillfällig samregering eller en permanent samregering är tänkbar förrän socialdemokratin saknar underlag för en enpartiregering. Men att påstå att en samlingsregering är utesluten intill dess socialdemokraterna "accepterat att deras enpartivalde är definitivt slut" och att en sådan regering är oförenlig med "att

ett parti ensamt har majoritet i riksdagen" är att gå för långt. Ingen kan begära att ett parti skall "definitivt acceptera" — vad nu detta egentligen betyder — att det inte längre kan få majoritet och att en samlingsregering, till och med en permanent samregering, kan fungera utmärkt trots att ett parti har parlamentsmajoritet visar de schweiziska erfarenheterna med all tydlighet.

Det väsentliga är att vi står inför frågan om det nuvarande systemet, som i bästa fall leder till svaga regeringar, stödda av en svag majoritet, bör ersättas med en i princip stabil och varaktig samregering, i vilken alla partier har en del av inflytandet och som kan genomföra en politisk stabilisering på lång sikt. För endast ett par veckor sedan syntes hr Ohlin vara inne på den linjen; nu påstår han blott att den inte är "utesluten". Vill man ha en samregering, bör man tala om det och verka för det, även om denna stora reform av vårt parlamentariska system för närvarande inte — på grund av socialdemokraternas styrka och motsträvighet — låter sig realiseras. Endast genom att denna tanke drives med kraft, bestämdhet och konsekvens kan "den psykologiska omvandling" om vilken hr Ohlin i annat sammanhang talar komma till stånd. Att systemet med samregering bör kompletteras med ett utvidgat och förstärkt folkomröstningsinstitut är givet.